

Handläggare: Jan Francke
Telefon: 08-50808000

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan Kungsholmen

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Stadsdelsnämnden fastställer verksamhetsplan och budget för 2010 och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden fastställer resultatenheter och internpriser för 2010.
3. Stadsdelsnämnden redovisar omslutningsförändringar om 170 mnkr.

Karin Norman
stadsdelsdirektör

Bakgrund

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning ska samtliga nämnder upprätta en egen verksamhetsplan för det kommande året med utgångspunkt från den budget som kommunfullmäktige har fastställt. Stadsledningskontoret har gett ut kompletterande anvisningar för verksamhetsplanernas struktur, innehåll och disponering. Verksamhetsplanen följer den struktur som anges i stadens webbaserade planerings- och uppföljningssystem, ILS. Med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena fastställer nämnden uppföljningsbara mål för sina verksamheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av förvaltningsledningen. Verksamhetsplanen har behandlats i samverkan med de fackliga organisationerna den 10 december. Stadsdelsnämndens pensionärsråd och handikappråd har behandlat verksamhetsplanen vid sammanträde den 14 december.

Inledning

Kungsholmen – där medborgaren är i centrum

Kungsholmen är en unik stadsmiljö som kombinerar storstadens puls med närhet till natur och vatten. Kungsholmen ska upplevas som tryggt och tillgängligt. De flesta av Kungsholmsborna känner sig trygga i sin närmiljö och nöjda eller mycket nöjda med den verksamhet som stadsdelsnämnden ansvarar för.

Vi vill med våra verksamheter vara en central och viktig del av visionen om ett Stockholm i världsklass. Ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet ska präglade Stockholms utveckling och därmed även Kungsholmens utveckling.

Kungsholmen växer och beräknas vid utgången av 2010 ha omkring 60 000 invånare. Framförallt växer stadsutvecklingsområdet i Nordvästra Kungsholmen. Här planeras för flertalet av de 5 500 bostäder, 15 000 arbetsplatser och fler än 10 000 invånare som beräknas tillkomma på Kungsholmen under de kommande åren.

Vår befolkningsstruktur förändras. Allt fler barnfamiljer flyttar till Kungsholmen medan andelen äldre över 80 år minskar. Vi anpassar vårt serviceutbud i takt med förändringarna. Under de närmaste åren minskar behovet av vård- och omsorgsboende för äldre medan behovet av nya förskoleplatser ökar. Att genomföra detta inom givna budgetramar blir viktigt.

Stadsdelsnämndens största verksamhetsområde är äldreomsorgen som motsvarar knappt hälften av vår budget. Här finns en mångfald av olika verksamheter som ger möjlighet för äldre att få sina behov tillgodosedda. Fokus riktas mot kvalitetsuppföljning. Uppföljningen genomförs på ett systematiskt och strukturerat sätt oavsett driftsform. För att öka livskvaliteten för den enskilda äldre brukaren är det viktigt att öka det sociala, fysiska och kulturella innehållet i verksamheten. Dagsutflykter med lunch, vaktmästartjänster och uppsökande hembesök fortsätter under 2010 liksom arbetet med kompetensutveckling och att förbättra matkvalitet och måltidsupplevelse. Anhörigstödet till personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller som stödjer en närstående med funktionshinder utvecklas.

Verksamheten för Barn och ungdom består av förskolor, verksamheter för barn och ungdomar med funktionsnedsättning, preventionsarbete, parklekar, sommarkollo samt fritids- och kulturverksamhet. Området motsvarar ungefär en fjärdedel av vår budget. Förskolornas pedagogik bygger på en stark övertygelse om människans möjligheter och ska upplevas som rolig, trygg och stimulerande. Antalet barn ökar även under 2010 och fokus riktas mot att erbjuda förskoleplatser i takt med ökad efterfrågan så att barnomsorgsgarantin kan hållas.

Preventionsenheten arbetar för att öka tryggheten i ungdomars uppväxt. Det förebyggande arbetet mot brott, alkohol och droger prioriteras. Samarbetet med skolor, socialtjänst, polis med flera kommer att fortsätta.

Individ- och familjeomsorgens uppdrag är att vara ett skyddsnet och en garanti för att de som bor eller vistas i stadsdelsområdet får den hjälp och det stöd de behöver

Verksamhetsplan 2010

i socialt utsatta situationer. De insatser som erbjuds ska vara utformade i samråd med den enskilde och skapa förutsättningar för att den enskilde ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt.

Inriktningen under 2010 är att vidareutveckla det förebyggande arbete bland barn, ungdomar och vuxna i syfte att i ett tidigt skede uppmärksamma personer som är i behov av insatser. Samverkan med primärvården, psykiatri och beroendevården intensifieras genom att gemensamt implementera de nationella riktlinjerna för missbruksvården. För att uppnå både kvalitet och kostnadseffektivitet söks samverkan med andra förvaltningar. Målet är finna arbetsätt och metoder och skapa verksamheter som är anpassade efter brukarnas behov.

Inom nordvästra Kungsholmen färdigställs två gruppbestäder med inflyttning 2010, det är kvarteret Fröjden och Sällheten med vardera fem lägenheter.

Kungsholmens parker, som ska vara välskötta, vackra och trygga, är en stor tillgång för såväl Kungsholmsborna som andra besökare. Rålambshovsparkens upprustning färdigställs. Övriga parkers upprustning sker i enlighet med vår parkplan, där en viktig ledstjärna är att öka såväl tillgängligheten som tryggheten.

Arbetet med att utveckla resultatbaserad styrning, en styrnings- och ledningsmodell, fortsätter. Syftet är att öka kunskapen om vad våra olika insatser leder till för olika målgrupper och att det resulterar i att vår verksamhet utvecklas utifrån vad som ger önskade resultat och effekter för brukarna. Det innebär att fokus flyttas från aktiviteter (vad vi gör) till resultat och effekter (vad vi vill uppnå). Med detta vill vi nå ökat brukarfokus och i förlängningen en ökad effektivitet. För att stödja arbetet med resultatbaserad styrning kommer en del av stadsdelsförvaltningen att organiseras i en enhet för stöd till resultatstyrning.

För att nå hög kvalitet i verksamheten krävs engagerade medarbetare som trivs. 2009 års medarbetarenkät visade att vi ökat nöjd medarbetarindex med två procentenheter till 63 procent. Kungsholmen har under många år haft en hög sjukfrånvaro. Genom ett systematiskt rehabiliteringsarbete har utvecklingen vänt och vi överträffar målet för 2009 som är åtta procent. Arbetet fortsätter 2010 där utveckling av en förvaltningsgemensam värdegrund knyts samman med resultatbaserad styrning med syfte att tydliggöra vars och ens individuella ansvar i en medskapande arbetsorganisation.

Ekonomiska förutsättningar

Verksamhetsplan och budget bygger på förutsättningar och uppdrag som kommunfullmäktige fastställt. För att rymma budgeten inom de ramar vi tilldelats krävs att vi prioriterar kärnverksamheten, effektiviserar och har förmåga att ompröva verksamheter. Inom tilldelad budgetram är nämnden fri att i verksamhetsplanen omfördela utifrån aktuellt behov. Jämfört med tidigare är en större andel av nämndens resurser uppbundna av centralt fastställda ersättningsnivåer till utförande av tjänster. Under 2010 införs ”peng” inom flera områden. Detta gör att nämndens möjligheter att göra lokala omprioriteringar har minskat.

Verksamhetsplan 2010

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Västra Kungsholmen

Västra Kungsholmen är ett av de utvecklingsområden i staden som nu växer fram på tidigare industriområden. Omkring 5500 nya lägenheter med minst 10 000 nya boende och lokaler för lika många nya arbetsplatser planeras.

En helt ny stadsdel kräver såväl kommunal som kommersiell service. Fyra gruppboendestäder för personer med fysisk och psykiskt funktionsnedsättning planeras. Två, i kvarteren Fröjden och Sällheten, blir inflyttningsklara 2010 och två, i kvarteren Lusten och Vålgången, planeras till 2011. Stadsdelsnämnden planerar successivt för nya förskoleenheter. Sannolikt kan som mest behövas 15 enheter med 60-70 barn per enhet. Under 2010 startar ytterligare en förskolegrupp inom förskolan Eira genom flexibelt användande av Eiraskolans lokaler. Förskolan Scheele flyttar till nya lokaler och kan därmed utöka sin verksamhet med tre grupper. I Västra Kungsholmen startar förskolan Fröjden i nybyggda lokaler.

Stadens utbildningsnämnd ansvarar för planering av grundskola i området. Stadsdelsnämnden har tidigare uttalat behovet av två skolor för de yngre åren (0-5), integrerade med förskoleverksamhet. Planeringen har hittills bara startat och går möjligen lite långsamt, men det står klart att en första skolenhet placeras invid Kristinebergs idrottsplats, med nuvarande Kullskolan och Stefanskolan som grund. Stadsdelsnämnden bevakar fortsatt frågan om integrerad förskoleverksamhet i skolan.

I den nya parken vid Kristinebergs Strand planeras en parklek. Parkleken beräknas tas i drift då inflyttning skett i de nya bostadshusen i Lindhagensområdet.

Västra Kungsholmen har behov av förstärkningar av kollektivtrafiken. Spårbunden trafik planeras till området. Stadsdelsnämnden har dessutom vid flera tillfällen framhållit områdets goda läge för kommunikationer på vattnet och här finns fortfarande möjlighet till spännande lösningar.

Området är kraftigt trafikstört från Essingeleden. Stadsdelsnämnden har i många sammanhang enhälligt förordat att möjligheten till nedgrävning eller inkapsling av leden studeras. En nedgrävning, överdäckning eller inglasning av Essingeleden skulle ge stora vinster, både i form av miljövinster för de boende och i form av nya ytor att exploatera för bostäder, lokaler eller parker.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

Kungsholmens stadsdelsnämnd har mångårig erfarenhet av entreprenaddriven verksamhet. Inom äldreomsorgen har under en lång tid nära 90 procent av verksamheten drivits av olika vårdföretag. Avtalen med de olika utförarna följs noga upp av kvalitetsuppföljare och medicinskt ansvarig sjuksköterska.

Verksamhetsplan 2010

Uppföljningen genomförs på samma systematiska och strukturerade sätt oavsett driftsform. Förutom den systematiska uppföljningen förs strukturerad dialog med de olika vårdföretagen i syfte att upprätthålla och utveckla kvaliteten.

Avtalet med entreprenören Aleris för Pilträdet's servicehus löpte ut 31 maj 2009 och en förnyad upphandling genomfördes. Förvaltningen föreslog nämnden att förkasta de tre inkomna anbuden på grund av brister i kvalitet och trovärdighet samt att avbryta upphandlingen. Stadsdelsnämnden fattade beslut om att avbryta upphandlingen och återta verksamheten i egen regi från den 1 juni 2009.

Entreprenören Aleris hade drivit Serafens vård- och omsorgsboende sedan 1 februari 2008. Vid förvaltningens kvalitetsuppföljningar framkom stora brister i verksamhetens kvalitet. Aleris uppfyllde inte kraven på en god vård och omsorg vid utförandet av uppdraget. Vården och omsorgen tillgodosåg inte de boendes behov av trygghet i vården och behandlingen och inte heller de boendes behov av kontinuitet och säkerhet. Aleris utförde inte heller uppdraget med den personalstyrka som erfordrades. Sammantaget var bristerna av sådan art och omfattning att nämnden den 22 januari beslöt att häva avtalet fr o m den 15 mars 2009.

Stadsdelsnämndens andel verksamhet upphandlad i konkurrens är nu drygt 70 procent.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)	35 %	33 %	År

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Jobb istället för bidrag

Att ha arbete, annan sysselsättning och en egen försörjning innebär möjligheter att delta i en social gemenskap och minskar också risken för att den enskilde ska hamna i utanförskap. Det naturliga nätverk som gemenskapen på en arbetsplats eller en utbildning skapar blir en skyddsfaktor som kan uppväga risker som personer av olika anledningar har, för att hamna utanför samhället.

Ett långvarigt beroende av försörjningsstöd innebär att befinna sig utanför den gemenskap som arbetslivet ger. Steget tillbaka till arbetsliv eller studier blir allt större ju längre bidragsberoendet pågår. Personer med arbetskapacitet motiveras omgående till praktik eller arbete genom jobbtorget. De som av olika skäl har begränsad arbetsförmåga och svårigheter att komma in på arbetsmarknaden riskerar att hamna i ett långvarigt bidragsberoende samt utanförskap. De behöver mycket stöd för att närma sig praktik, arbete eller studier. Många av dessa har varit utanför arbetslivet i flera år och erbjuds aktiva insatser med målet att få en egen försörjning.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha (alla nämnder/bolag)	30 st	1 400 st	Tertial
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	30 st	3000 st	År
Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	1 %	6,0 %	Tertial
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,5 %	3,5 %	Tertial
Andel personer i procent som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,11 %	minska	Tertial
Andel vuxna personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,5 %	minska	Tertial
Andel flyktingar som är självförsörjande efter introduktion exkl. flyktingar som flyttat till annan kommun	51 %	51 %	Tertial
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	
Stadsdelsnämnderna ska minska behovet av och förkorta tiden för bidrag genom individuella lösningar och tidiga insatser	2008-01-01	2010-12-31	
Utarbeta rutiner för att stävja felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd	2008-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Bidragstiden för försörjningsstöd är kort

Ett långvarigt beroende av försörjningsstöd innebär att befinna sig utanför den gemenskap som arbetslivet ger. Steget tillbaka till arbetsliv eller studier blir allt större ju längre bidragsberoendet pågår.

Personer med arbetskapacitet motiveras omgående till praktik eller arbete genom jobbtorget. De som av olika skäl har begränsad arbetsförmåga och svårigheter att komma in på arbetsmarknaden riskerar att hamna i ett långvarigt bidragsberoende samt utanförskap. De behöver mycket stöd för att närma sig praktik, arbete eller studier. Många av dessa har varit utanför arbetslivet i flera år och erbjuds aktiva insatser med målet att få en egen försörjning.

NÄMNDMÅL:
Fler personer är självförsörjande

Att ha arbete, annan sysselsättning och en egen försörjning innebär möjligheter att delta i en social gemenskap och minskar också risken för att den enskilde ska hamna i utanförskap. Det naturliga nätverk som gemenskapen på en arbetsplats eller en utbildning skapar blir en skyddsfaktor som kan uppväga risker som personer av olika anledningar har, för att hamna utanför samhället.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

Stadsdelsnämndens verksamheter agerar miljövänligt genom att källsortera, sortera ut biologiskt nedbrytbart köksavfall på så många ställen som möjligt, kompostera där så är möjligt och lämpligt, spara energi genom att använda lågenergilampor. Transporter sker till fots, med cykel eller med kollektivtrafik. Stadsdelsnämnden har 120 tjänstecyklar och bara en bil, som under 2010 förhoppningsvis kan bytas mot en miljöbil. Några enheter är KRAV-certifierade. Varje enhet har ett miljöombud som återkommande erbjuder vidareutbildning för att kunna vara ett stöd för ytterligare miljöförbättringar.

Stadsdelsnämnden och förvaltningen kan ytterligare bidra till en hållbar livsmiljö genom att öka andelen ekologiska livsmedel, ställa miljökrav vid inköp och upphandling, minska användningen av kontors- och engångsmaterial och verka för god ventilation och inomhusmiljö.

Målen om minskad elförbrukning är svåra att nå. Många nya lokaler hyrs in, bl.a. för att klara barnomsorgsgarantin. Att i förväg säkert säga något om den totala elförbrukningen är därför vanskligt. Ambitionen måste dock vara att sänka elförbrukningen per kvadratmeter.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel av stadens fordon som använder dubbade däck, exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	0 %	0%	År
Andel av stadens storkök eller storhushåll i stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	45 %	35 %	År
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar och papper (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	År
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon (alla nämnder/bolag)	100 %	85 %	Halvår

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel (alla nämnder)	15 %	15 %	Tertial
Andel medarbetare som under arbetstid använder miljövänliga transportmedel när de reser i tjänsten	90 %	tas fram 2010	År
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leaseade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	Månad
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår (alla nämnder)	100 %		År
Elförbrukning (alla nämnder/bolag)	4 000 000 kWh	minska	År
Elförbrukning per kvadratmeter	40 kWh/kvm	tas fram 2010	År

NÄMNDMÅL:

Stadsmiljön värnas och utvecklas på ett hållbart sätt

Stadsdelsnämnden är remissinstans i stadsmiljöfrågor och verkar för att öka medborgardialogen och samverkan inom staden i alla frågor som rör förändringar i stadsdelens stadsmiljö.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.6 Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

Det femårsjubilerande nationaldagsfirandet arrangeras i Rålambshovsparken i samarbete med Kulturskolan, ideella organisationer inom kultur och idrott, lokala näringsidkare samt frivilligorganisationer. Barn och unga ska få en positiv upplevelse och samtidigt manifesteras att Rålambshovsparken är en öppen park där alla besökare ska känna sig välkomna. Nationaldagsfirandet ska vara en folkfest som lockar ung som gammal, infödd som inflyttad och bjuder på möjlighet att uppleva kultur och fritidsaktiviteter över generationsgränser.

Öppen förskola

Öppna förskolan spelar en viktig roll för hemmavarande barn och deras föräldrar. Där ges barn möjlighet till stimulans och föräldrar möjlighet till erfarenhetsutbyte. Öppna förskolan samarbetar med flera interna och externa verksamheter som Resurscentrum och biblioteket. Talpedagog och förskolepsykolog från

Verksamhetsplan 2010

Resurscentrum har viss arbetstid i den öppna förskolan. För att underlätta föräldrars val kommer information om förskolor och vårdnadsbidrag på Kungsholmen att finnas i öppna förskolan.

Parklekar

På Kungsholmen finns tre unika parklekar, varav en drivs i enskild regi. Där finns möjlighet till stimulerande och utvecklande miljöer som inspirerar till olika former av skapande, lek och spontanidrott i en säker och trygg miljö. Parklekarna är en naturlig mötesplats för barn, ungdomar och vuxna.

Rålambshovsparkens parklek driver fritidsklubben i samarbete med Fridhemskolan. Samarbetet med andra fritidsklubbar kommer att utvecklas.

I arbetet med resultatbaserad styrning har identifiering av målgruppen barn 7-14 år fastställts som de parkleken i första hand vänder sig till. Arbetet med resultatbaserad styrning fortsätter under 2010.

Barns utemiljö kan göras spännande och tillgänglig för alla såväl barn som vuxna. I våra habiliteringsenheter finns stor kunskap och erfarenhet om det. Vid nyinvesteringar i våra parklekar och förskolegårdar tas dessa erfarenheter tillvara så att ytorna fungerar även till barn med funktionsnedsättning.

Ungdomars fritid

Aktiviteter och evenemang har sin utgångspunkt i ungdomarnas egna intressen, medverkan och delaktighet. Ungdomsrådet har en central roll med att fånga upp idéer och intresseområden som kan utvecklas inom stadsdelen. Ungdomar som bor på Kungsholmen inbjuds till olika forum, bland annat finns en referensgrupp för att initiera till aktiviteter och arrangemang.

Det finns ett stort intresse för skateboard bland ungdomar i stadsdelsområdet. Förutom att ungdomarna själva är med i vidareutvecklingen av skateramper och möjligheten till streetskate anordnas skateboardevenemang, snowboardtävling och skidaktiviteter i samarbete med föreningar i Rålambshovsparken.

I samarbete med kulturförvaltningen och "En Snabb slant" erbjuds ungdomar stöd i att skapa olika kulturarrangemang såsom filmkvällar och konserter.

Samverkan sker med lokala idrottsföreningar för att skapa fler möjligheter till spontanidrott. Den replokal, Kuggen, som finns i Rålambshovsskolan och drivs i stadsdelsnämndens regi är fullt utrustad och skapar många tillfällen för lokala band att starta, öva och utvecklas.

Fältassistenter har gruppverksamhet för både pojkar och flickor där attityder, värderingar och livsstilsfrågor diskuteras. Under sommarmånaderna arrangeras läger i samverkan med skolan.

Sommarkollo

Alla barn och ungdomar i åldern 9-16 år erbjuds plats på sommargård (kollo). Det är viktigt att barn och ungdomar får mötas över sociala, etniska och kulturella

gränser. Barn och unga som av olika skäl har större behov än andra att åka på kollo prioriteras för att få sina behov tillgodosedda.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal deltagande barn och ungdomar i egen skapande verksamhet	1 925 st		År

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Barn och ungdomar ska ges möjligheter att uppleva och själva utöva olika former av kultur	2009-01-01	2010-12-31
Tillgängligheten till det lokala kulturutbudet ska öka	2009-01-01	2010-12-31
Driften av parklekarna kan erbjudas utomstående entreprenörer.	2009-01-01	2010-12-31
Stadsdelsnämnderna ska bredda utnyttjandet av lokalerna för att härigenom garantera parklekarnas fortlevnad	2008-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:

Barn och ungdomar deltar i olika former av skapande, lek och rörelse

NÄMNDMÅL:

Barn- och ungdomsverksamheterna verkar för jämställdhet, respekt och likabehandling

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Implementera "Kultur i ögonhöjd" – för, med och av barn och unga, en strategisk plan för barn och ungdomskultur i Stockholm 2009-2012	2010-01-01	2012-12-31

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

Parker

Kungsholmens parker är viktiga vardagsmiljöer för många fler än stadsdelens egna invånare. Parkernas attraktivitet och stadens täthet innebär stort slitage, vilket kräver intensiv skötsel och varsam upprustning och förnyelse. I dialog med medborgarna anpassas Kungsholmens parker till moderna behov samtidigt som kulturhistoriska och ekologiska värden värnas. Kungsholmens parkplan beslutades av stadsdelsnämnden i början av 2008 och är vägledande vid upprustning och restaurering samt skötsel och nyttjande av parker och övriga grönytor i stadsdelsområdet. Den nya driftupphandling (städning och underhåll) som gäller

fr.o.m. 2009 kan förhoppningsvis under fortsatt avtalsperiod, tillsammans med de investeringar som görs, innebära att medborgarnas nöjdhet med skötseln kan öka.

Säkerhetsarbete

Kommunfullmäktige har fastställt ett säkerhetsprogram för Stockholms stad som nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för inom sina respektive verksamhetsområden. Varje förvaltning ska ha en fastlagd plan för säkerhetsarbetet och bedriva ett aktivt förebyggande arbete. I stadsdelsförvaltningarna ska grupper för psykosocialt omhändertagande s k POSOM-grupper finnas, för medborgare likväl som för egna medarbetare. Alla anställda i staden ska känna till och följa gällande säkerhetsbestämmelser samt aktivt arbeta för en ökad säkerhet i stadens verksamheter. Arbetet med att sprida kunskap om säkerhetsprogrammet och öka kunskapen i säkerhetsfrågorna kommer att pågå under hela 2010.

För indikatorn "Antal särskilda prioriterade incidenter, olyckor och effekter av inträffade händelser som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen" återkommer förvaltningen till nämnden med förslag till årsmål i samband med tertialrapport 1 2010.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel park och grönområden	60 %	60 %	År
Andel anställda som känner till det förebyggande säkerhetsarbetet.	80 %	öka	År
Antalet särskilt prioriterade incidenter, olyckor och effekter av inträffade händelser som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen.		minska	År
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	
Rutiner för hur incidentrapporteringen ska utföras i verksamheten ska utarbetas.	2010-01-01	2010-12-31	
Utarbeta uppföljningsbara aktiviteter och indikatorer utifrån stadens brottsförebyggande program.	2010-01-01	2010-05-01	
Utbildningsplan för säkerhetsarbetet ska upprättas.	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Alla parker och grönområden är välskötta och attraktiva för invånare och besökare.

I enlighet med Vision 2030, en stad i världsklass, har parkerna utvecklats till en gemensam resurs för parkbesökare. Här finns plats för lek, spontant spel eller bara ro och vila i en vacker, grönskande och välskött park.

Verksamhetsplan 2010

Parkerna i innerstaden har många besökare och slits hårt. De används på ett annat sätt än vad som var tänkt när de anlades. Många av innerstadens parker är gamla och slitna. Kungsholmens parkplan är vägledande för upprustning och restaurering samt skötsel av parker och grönytor. Förvaltningen arbetar med att utveckla fler funktioner i parkerna samtidigt som de kulturella och ekologiska värdena bevaras.

Parkmiljögruppen arbetar kontinuerligt med att följa upp driftentreprenaden och vidta åtgärder för att få parkerna mer välskötta och attraktiva. Lekplatser rustas upp i enlighet med nämndens underhållsplan.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Utvärdering av variabler och omklassning av data i databasen PARK.	2010-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:

Barn och ungdomar påverkar sina möjligheter till trygghet i närområdet

NÄMNDMÅL:

Konsumtion av alkohol och droger bland ungdomar är låg.

Brottsförebyggande arbete

Stadsdelarna i innerstaden har en samverkansöverenskommelse med City polismästardistrikt. I det lokala brottsförebyggande rådet på Kungsholmen (BRÅ K) ska ett lokalt handlingsprogram fastställas under 2010. I BRÅ K finns bl.a. närpolisen, skolan, SL och det lokala näringslivet representerade förutom representanter från stadsdelsnämndens olika verksamheter. Målet är att genom förbättrad samverkan öka tryggheten för barn och ungdomar, minska risken för unga att inleda en kriminell karriär och att lindra brottens skadeverkningar för såväl unga brottsoffer som förövare. Trygghetsvandringar ska genomföras i samarbete mellan BRÅ-K och Ungdomsrådet på Kungsholmen. 2010 kommer elever i årskurs fyra att erbjudas möjlighet att delta i trygghetsvandringar.

Ungdomars trygghet

I stockholmsenkäten finns många frågor som handlar om ungdomars trygghet och välmående. Stadsdelsnämnden intensifierar arbetet mot en ogynnsam utveckling och utanförskap för barn och ungdomar. Ett bra samarbete mellan socialtjänst, polis, skola, fritidsverksamheter och föräldrar utgör grunden för arbetet. Ungdomarnas svar i Stockholmsenkäten, som genomfördes under våren 2008, ger tydliga underlag till inriktningen på arbetet. Det brotts-, alkohol- och drogförebyggande arbetet prioriteras än mer liksom frågeställningar som moral, värderingar och attityder.

Det förebyggande arbetet sker med många olika aktörer och nätverk, bland annat med skolan, familjeenheten inom individ- och familjeomsorgen, norra

innerstadens ungdomsmottagning, program support, Maria Ungdom, ungdomsjouren, ungdomsroteln vid city polisen och KNÖF som är ett samarbete mellan Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms skolor, polis och fältassistenter. Sist men inte minst viktigt är samarbetet med föräldrar i det preventiva arbetet mot psykisk ohälsa, brotts-, och drogförebyggande arbetet.

Samarbetet med grundskolornas årskurs sex till nio utvecklas. Erfarenheterna visar på ett ökat behov av insatser för eleverna också i de tidiga skolåren, framförallt i årskurs fyra och fem.

Projektet Tryggholmen utvecklas vidare i samarbete med stadsdelens två skolor för de senare åren. Temat för projektet är trygghet och vad som skapar trygghet. En trygghetsenkät och en trygghetsvandring genomförs i ungdomsmiljöerna. Tillsammans med Kungsholmens nattvandrare, som är en ideell organisation med mål att skapa en tryggare miljö för ungdomar arrangeras föreläsningar för Kungsholmens föräldrar.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras**

Stadsdelsnämndens verksamheter har tydligt fokus på medborgarnas behov och resultatet av utförda tjänster. Organisation och arbetssätt är anpassade för att möta medborgarnas behov av valfrihet och mångfald. Arbetet ska präglas av konkreta arbetssätt och kunskapsbaserade metoder.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.1 Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald****Föräldrars valfrihet**

Olika alternativ och inriktningar inom barnomsorg finns att välja på som kommunal eller enskilt driven förskola, familjedaghem och flerfamiljsystem samt kommunalt vårdnadsbidrag.

Webbaserade e-tjänster och Jämför förskola gör det lättare för föräldrar att söka förskoleplats och att se sin plats i kön. Både kommunalt och enskilt drivna förskolor finns med i systemet.

Valfrihetssystem inom socialpsykiatri

Ett valfrihetssystem införs 2010 inom socialpsykiatri. Valfriheten omfattar insatserna boendestöd, stödboende, gruppboende samt sysselsättning på arbetsverksamheter för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Valfrihet för personer med funktionsnedsättning

Ett valfrihetssystem för boende, daglig verksamhet och korttidsboende för personer med funktionsnedsättning infördes 1 juli 2009. Detta har och kommer till viss del att innebära förändrade arbetsuppgifter och arbetsmetoder för biståndshandläggarna. Systemskiftets fulla konsekvenser går dock ännu inte att överblicka. Information om valmöjligheter kräver lokal anpassning och komplettering samt anpassning till den speciella målgruppen. Förvaltningen ska på olika sätt anpassa information och övriga texter för att dessa ska bli mer tillgängliga för alla.

Utförare, egen regi

- Kungsholmens dagliga verksamhet
- Enheten för personlig assistans
- En enhet med gruppboendena Strandparken, Herden, Linden och Tegelprämen (intraprenad)

Utförare på entreprenad

- Kungsholmens och Kristinebergs gruppboendestäder; Assist Bostad och Omsorg i Stockholm AB.

Verksamhetsplan 2010

S:t Eriksgatan 47 A
Telefon 08-50803000
kungsholmen@kungsholmen.stockholm.se

www.stockholm.se

Föräldrar med funktionsnedsatta barn har många möjligheter att välja utförare inom ledsagning och avlösare. Staden har genomfört samordnade upphandlingar för dessa tjänster.

Föräldrar får information om möjligheten att välja utförare och vad respektive anordnare har att erbjuda av stadsdelsnämndens biståndshandläggare. Viss begränsning finns då några utförare inte kan ta emot barn och unga på grund av just deras specifika behov eller omsorgsnivå.

På samma sätt fungerar det för korttidshem och i viss utsträckning också för boende med särskild service. Där finns ett mycket begränsat antal utförare och de har också viss specialinriktning som begränsar valmöjligheterna.

För förskolebarn med rörelsehinder som kan tillgodogöra sig flera insatser samtidigt finns Stockholms habiliteringsenheter. De består av två verksamheter, på vardera Kungsholmen och Skarpnäck, som drivs i stadsdelsnämndens regi.

Valfrihet inom äldreomsorg

Av stadsdelsnämndens totala äldreomsorg drivs cirka 29 procent i egen regi. Övrig verksamhet drivs av entreprenörer enligt avtal med stadsdelsnämnden alternativt staden eller köps av andra privata utförare, andra stadsdelsnämnder eller kommuner. I september 2009 köpte stadsdelsnämnden platser i vård- och omsorgsboende med heldygnsomsorg från 56 olika utförare inom och utom stadsdelsområdet.

Inom kundvalet för hemtjänst och städtjänster finns totalt 47 olika utförare att välja mellan och av dessa är 24 utförare valda av hemtjänsttagare inom stadsdelsområdet.

Utförare inom äldreomsorgen, egen regi

- Hemtjänsten på Hantverkargatan
- Serafens vård- och omsorgsboende
- Pilträdet servicehus och Gläntans dagverksamhet

Utförare inom äldreomsorgen, entreprenörer

- Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende; Attendo Care
- S:t Eriks vård- och omsorgsboende; Carema Äldreomsorg
- Solbackens vård- och omsorgsboende med Lidnersgårdens dagverksamhet; Attendo Care
- Fridhemmets servicehus med Titanias dagverksamhet; Temabo

För Alströmerhemmet och S:t Eriks vård- och omsorgsboende genomförs en upphandling och nya avtal kommer att gälla fr.o.m. 1 februari 2011.

En opartisk information är helt avgörande för den enskilde som ska välja hemtjänstutförare eller boende.

NÄMNDMÅL:

Valfrihet att välja inom förskola, individ- och familjeomsorg, stöd och service till funktionshindrade samt äldreomsorg upplevs som goda

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.2 Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö**

Under år 2009 föds omkring tusen barn inom stadsdelsområdet, det är i nivå med 2008. Under 2010 utökas lokalerna vid två förskolor och en ny förskola för cirka 70 barn öppnas i Västra Kungsholmen, bygglov har sökts för ytterligare förskolor. En ny större enskild förskola räknar med att ta emot cirka 70 barn. Utöver dessa tillkommande platser letar förvaltningen ständigt efter lämpliga förskolelokaler. Förvaltningen räknar med att klara av barnomsorgsgarantin.

Den 1 juli 2010 ändras den allmänna förskolan till att ta emot barn från tre års ålder. Den nuvarande åldersgränsen är fyra år. Det påverkar inte förskolorna inom stadsdelsområdet i någon högre grad eftersom i stort sett alla barn redan går i förskola.

De flesta av stadsdelsnämndens förskolor arbetar utifrån Reggio Emilia inspirerad pedagogik som bygger på en stark övertygelse om människans möjligheter. Genom att tro på barns inneboende drivkraft och lust att upptäcka, undersöka och lära, skapas möjligheter för individuell utveckling och lärande. Förskolan genomsyras av ett demokratiskt förhållningssätt i såväl arbetsform som omsorg.

Vid nyrekrytering av pedagogisk personal ska i första hand förskollärare anställas. Insatser för att stärka chefer i rekryteringsarbetet kommer att genomföras under året.

För att klara kompetensförsörjningen på Kungsholmen och öka attraktionskraften för de pedagogiska yrkena ska alla barn- och ungdomsverksamheter ta emot praktikanter. För att ytterligare säkra kvaliteten i verksamheten och öka attraktionen för arbete i förskolan finns ett nätverk som samlar pedagoger från alla förskolor. I nätverket diskuteras frågor som driver den gemensamma utvecklingen i förskolorna framåt.

I stadsdelen finns ett köksnätverk där alla kockar och några förskolerektorer ingår. De arbetar bland annat med egenkontroll, gör studiebesök och fortbildar sig inom olika områden som t ex att laga, lagra och beställa ekologisk mat. Under 2010 ska ett beslut tas angående riktlinjer om mat på Kungsholmens förskolor.

Förvaltningen ingår i ett projekt för att utveckla förskolans kvalitet och pedagogernas kompetens både vad det gäller barns lärande och välbefinnande och om hur redovisning och utvärdering av verksamheten ska ske i kvalitetsredovisningen. Projektet är knutet till utbildningsförvaltningen. Befintlig personal erbjuds vidareutbildning i de satsningar staden gör. Inom respektive enhet får medarbetare kompetensutveckling utifrån de enskilda medarbetarnas och verksamhetens behov.

Verksamhetsplan 2010

S:t Eriksgatan 47 A
Telefon 08-50803000
kungsholmen@kungsholmen.stockholm.se

www.stockholm.se

Under våren arrangeras föreläsningar om den nya Läroplanen som förväntas tas under våren. Medarbetare deltar i Förskolelyftet som är en statlig fortbildning för barnskötare, förskollärare och personal med pedagogiskt ledningsansvar. Medarbetare på förskolorna erbjuds även utbildning i stadens regi, utbildad personal utbildas till barnskötare och barnskötare till förskollärare.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barngrupper (1-3 år) med fler än 14 barn	40 %	minska	Tertial
Andel barngrupper (4-5 år) med fler än 18 barn	40 %	minska	Tertial
Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %		År
Andel förskollärare av antal anställda	51 %	öka	År
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende trygg och säker miljö	85 %	öka	År
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende utveckling och lärande	85 %	öka	År
Antal barn som inte barnomsorgsgarantin uppfyllts för under året	0 st	0 st	Månad
Resultatet av enheternas självvärdering avseende utveckling och lärande inom förskola	3,2	öka	År

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Förskolan ska utveckla kvalitetsmått och metoder för utvärdering som relaterar till förskolans mål och uppdrag	2009-01-01	2010-12-31
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans personal kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2007-01-01	2010-12-31
Stadsdelsnämnderna ska samverka med det lokala föreningslivet och andra aktörer för att erbjuda en mångfald av verksamheter för barn och unga	2008-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:

Barn uttrycker sina tankar och åsikter och påverkar därigenom sin situation och förskolans verksamhet (Barns inflytande)

Förskolorna erbjuder en verksamhet där barns tankar, teorier och erfarenheter tas tillvara. Arbetsformer och förhållningssätt medverkar till att varje barn utvecklar demokratisk kompetens.

NÄMNDMÅL:**Förskolan har god kommunikation med föräldrarna och är lyhörd för deras önskemål (Förskola och hem)**

Förskolorna präglas av ömsesidighet i ansvaret mellan föräldrar och förskola och respekt för föräldrars erfarenhet. Föräldrar har en helhetsuppfattning om barnets förskoletid och har möjlighet till olika former av inflytande. Alla föräldrar har vetskap om mål och åtaganden för verksamheten och hur det egna barnets utvecklas. Varje förälder har under hela förskoletiden möjlighet till samverkan om sitt barns utveckling. Utvecklingssamtal genomförs regelbundet och baseras på den dokumentation och utvärdering förskolan gör.

NÄMNDMÅL:**Förskolan är rolig, trygg och stimulerande och bidrar till jämställdhet, respekt och likabehandling (Normer och värden)**

Barnen möts med respekt och får därmed tillit som krävs för att utveckla demokratiska värden. En öppenhet, respekt och omsorg om det enskilda barnet präglar förskolan och inget barn ska utsättas för diskriminering eller kränkande behandling. Alla verksamheter arbetar aktivt med sin likabehandlingsplan som revideras årligen.

NÄMNDMÅL:**Förskoletiden är en tid av lustfyllt lärande där språk och matematik är prioriterade områden (Utveckling och Lärande)**

Arbetet med barns språkutveckling utgår från barnets individuella förutsättningar och behov. Förskolorna ger varje barn förutsättningar att utveckla sitt språk. Litteraturen har en given plats i förskolan som källa till språkstimulans. Tillsammans med föräldrarna lägger förskolan grunden och utvecklar flerspråkighet hos barn med andra modersmål än svenska.

En inventering av vilka språk som finns representerade bland förskolornas pedagoger görs under 2010. Under 2010 tas riktlinjer för hur arbetet med språk och modersmål inom förskolan för stadsdelsnämndens förskolor fram.

Förskolorna ska erbjuda en verksamhet där barns tankar, teorier och erfarenheter tas tillvara. Barns nyfikenhet och lust att lära och utforska matematik och naturvetenskap ska utmanas. Utifrån naturvetenskap ska barnen få möjlighet att utveckla förståelse för sin egen delaktighet i naturens kretslopp och enkla naturvetenskapliga fenomen.

Förskolorna ska ge barnen tillgång till kulturella upplevelser och uppmuntra och utveckla förmågan att skapa och uttrycka sig i olika former. Kultur och estetik ska vara en integrerad del av lärandet i verksamheten. Den strategiska planen "Kultur i ögonhöjd" ska börja genomföras under 2010.

NÄMNDMÅL:
Övergången till förskoleklass är väl förberedd (Samverkan)

Övergången från förskola till förskoleklass sker utifrån fastställda rutiner och föräldrar uppmuntras att medverka i det arbetet. Överlämnandesamtal mellan förskola och skola innefattar en portfolio av förskolans pedagogiska arbete med barnet under förskoletiden.

Utöver det konventionella överlämnandet kommer vi att arbeta med körsång. Syftet är att skapa positiva förväntningar och samhörighet inför skolstarten.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Fortsätter implementera Stockholms stads förskoleplan – en förskola i världsklass	2010-01-01	2012-12-31
Förskolan arbetar aktivt och medvetet i vardagliga situationer med att stödja och stimulera barns språk	2009-01-01	2010-12-31
Förskolan tydliggör var föräldrar får och kan hitta information samt hur och vad föräldrar kan påverka i förskolan	2009-01-01	2010-12-31
Implementera "Kultur i ögonhöjd" – för, med och av barn och unga, en strategisk plan för barn och ungdomskultur i Stockholm 2009-2012	2010-01-01	2012-12-31
Stadsdelsnämndens förskolor undersöker under året möjligheten till certifiering med Grön Flagg	2009-01-01	2010-12-01

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
2.3 Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska prägla hela omsorgen
Äldreomsorg
Resultatbaserad styrning

Ett arbete har genomförts för att införa resultatbaserad styrning inom äldreomsorgen. Som ett resultat av arbetet föreslås nämnden nya mål för verksamheten. Specifika indikatorer har utarbetats för att mäta de föreslagna målen. En nollbasmätning baserad på 2008 genomfördes under 2009 för att fastställa mål och delmål för indikatorerna. För vissa indikatorer finns inga resultat från nollbasmätningen då det ej gått att få fram och således inte heller mål eller delmål. Resultat kommer att finnas fr o m 2009. Mål och delmål är satta dels utifrån nollbasmätningen men i vissa fall också med hänsyn tagen till kommunfullmäktiges mål. I vissa fall har förvaltningen gjort en bedömning att fullständig måluppfyllnad inte är möjlig. Indikatorerna tillsammans med nollbasmätning, delmål och mål redovisas i bilaga 7 till verksamhetsplanen tillsammans med äldrenämndens hälso- och sjukvårdsindikatorer.

Verksamhetsplan 2010

Tydlig skillnad ses i nollbasmätningens resultat mellan hemtjänst i ordinärt boende och särskilt boende. Resultaten är till övervägande del bättre för hemtjänst i ordinärt boende än för särskilt boende. Samma tendens har förvaltningens övriga kvalitetsuppföljning gett. Att det blir skillnad i resultaten från hemtjänst i ordinärt boende och särskilt boende är inte konstigt. Att flytta till ett vård- och omsorgsboende har ofta föregåtts av en traumatisk händelse såsom en olyckshändelse eller en svår sjukdom och innebär för många en totalt förändrad livssituation. Nollbasmätningen visar följande förbättringsområden;

Hemtjänst i ordinärt boende

- Andel brukare som har aktuell genomförandeplan.
- Andel brukare som upplever att det oftast är samma personer som hjälper dem.
- Andel anhöriga med anhörigstöd som upplever att de får det stöd de behöver i tillvaron.
- Andel av utförarna som har en uppdaterad fortbildningsplan.

Särskilt boende

- Andel brukare som upplever att de har haft möjlighet att påverka hur hjälpen/insatserna utförs.
- Andel brukare som tycker att det är trivsamt när de äter, kan påverka maten och uppskattar maten och tycker att den är god.
- Andel brukare bedömning/riskbedömning är utförd för ADL-status, inkontinens, trycksår och nutrition/malnutrition.
- Andel brukare som upplever att de har en meningsfull tillvaro utifrån utevistelse, aktiviteter och social samvaro.
- Andel av utförarna som har en uppdaterad fortbildningsplan.

Vid uppföljningarna under 2010 kommer förvaltningen att fokusera på förbättringar där det finns brister.

Kvalitetsuppföljning

Kvalitetsuppföljare och medicinskt ansvarig sjuksköterska följer varje år upp alla verksamheter för äldre och funktionshindrade. Avtalsuppföljningen omfattar alla vård- och omsorgsboenden, servicehus samt kundval inom hemtjänst som utförs av entreprenörer och i egen regi. Uppföljningarna redovisas i tertialrapporter och verksamhetsberättelse.

Biståndshandläggarna genomför individuell uppföljning på vård- och omsorgsboenden samt en årligen återkommande enkät till brukare och dess företrädare i ordinärt boende med hemtjänst. Nya ärenden med hemtjänst följs upp inom tre veckor för att säkerställa rätt insatser. Tydliga beställningar för vård- och omsorgsboende med individuellt formulerade mål ska införas under året.

Verksamhetsplan 2010

Verksamhetschef, medicinskt ansvarig sjuksköterska och kvalitetsuppföljarna har regelbundna möten med entreprenörerna. Där diskuteras innehållet i verksamheten, gemensamma frågor tas upp och det sker ett erfarenhetsutbyte.

Trygghetsjourens rapporter och inkommande synpunkter, förslag och klagomål sammanställs och analyseras. De ger en god bild av hur verksamheterna fungerar och visar tidigt på tendenser till förändringar på enheterna. Statistik på ett antal fastställda hälso- och sjukvårdsindikatorer lämnas varje månad av enheterna och följs upp och redovisas i tertialrapporterna.

Kungsholmens stadsdelsnämnd har också uppföljningsansvar för ett antal verksamheter i ramavtal med Stockholms stad samt tillsynsansvar gentemot länsstyrelsen för enskilda verksamheter.

För att säkerställa uppföljningen i stadsdelsnämndens interna kontroll har verksamhetsområdet årliga uppföljningsplaner som omfattar alla utförare, såväl i egen regi, entreprenad som hemtjänstutförare inom kundvalet. Förvaltningen genomför alltid återkopplingsmöten med genomgång av uppföljningsresultatet med de utförare som nämnden har uppföljningsansvar för. Därutöver genomförs regelbundet återkommande möten med alla utförare. Resultaten redovisas i tertialrapporter och verksamhetsberättelse.

Uppsökande hembesök

Uppsökande hembesök fortsätter under 2010. Brev skickas till alla som är 75 år och äldre med erbjudan om information om äldreomsorgen, erbjudan om hembesök samt inbjudan till informationsmöte eller öppet hus hos biståndshandläggarna under 2010. De som inte besvarar inbjudan kommer att försöka nås genom hembesök och/eller telefonsamtal.

Vaktmästarservice

Pensionärer som är över 75 år får kostnadsfritt hjälp med göromål i hemmet av stadsdelsnämndens vaktmästarservice. Verksamheten är reguljär sedan 2006.

Anhörigstöd

I socialtjänstlagen finns en ny bestämmelse sedan 1 juli 2009 som reglerar kommunens skyldighet att erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder.

De anhörigas behov delas in i två grupper; behov av avlastning från vårdsyslan och bundenheten och behov av individuellt stöd i form av t.ex. stödsamtal. Anhörigstöd finns i form av hemvårdsbidrag, dagvård, avlösning i hemmet, avlastning och växelvård, trygghetsplats samt anhöriggrupper m.m. En anhörigkonsulent finns som även ansvarar för Anhörig- och frivilligcentret Baltzar. Avlösning i hemmet finns inom ramen för hemtjänsten och på Baltzar. Vid Solbacken och Serafens vård- och omsorgsboenden finns korttidsplatser för

Verksamhetsplan 2010

växelvård och avlastning samt trygghetsplatser (Solbacken). Dagverksamhet finns på Titania, Lidnersgården och Gläntan. Förvaltningen anordnar Må-bra-dagar för anhängigvårdare under sommaren på Stenfasta i samarbete med Stadsmissionen.

Anhängigkonsulenten finns som stöd till anhängiga som vårdar en närstående. Hon ger information och håller i anhängigcirklar. I sitt arbete används s k stödplaner behov av stöd utreds för den som vårdar behöver. Information om anhängigstöd lämnas av anhängigkonsulent och biståndshandläggare.

Anhängig- och frivilligcentret Baltzar är en öppen dagverksamhet som även har samarbete med frivilliga och frivilligorganisationer samt social verksamhet och underhållning. Veteranringen, som är en gratis trygghetsringning för pensionärer, utförs på frivillig basis från Baltzar.

Stadsdelsnämnden får stimulansmedel för att utveckla anhängigstödet till personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder. Förvaltningen kommer under året att inventera behov och planera fortsatta insatser.

Sociala, fysiska och kulturella aktiviteter

Att uppnå en ökad livskvalitet för den enskilde och ett större socialt innehåll i verksamheten är viktigt. Frågan tas alltid upp tillsammans med den enskilde när man utreder vilka behov som finns. I avtalen med nämndens entreprenörer finns reglerat om aktiviteter, stimulans och socialt innehåll. Att alla har en uppdaterad genomförandeplan där även sociala aktiviteter ingår kontrolleras dels vid förvaltningens kvalitetsuppföljning och dels vid den individuella uppföljningen.

Olika typer av aktiviteter ingår i den ordinarie verksamheten vid vård- och omsorgsboenden och finns reglerat i avtal. Personer som har insatser från hemtjänsten beviljas ofta hjälp till utevistelse i samband med biståndsbedömningen. Förvaltningen har regelbundet möten med de entreprenörer som driver vård- och omsorgsboende och utför hemtjänst inom stadsdelsområdet och där kommer samtal att fortsätta om vikten av kulturella upplevelser och utevistelser.

Alla vård- och omsorgsboenden har i olika omfattning en plan för sociala aktiviteter. Av veckoplaneringen framgår vad som erbjuds de äldre under veckan och planering finns väl synlig så anhängiga och andra besökare kan ta del av denna. Alla som bor på vård- och omsorgsboende erbjuds utevistelse.

För de äldre som bor på vård- och omsorgsboende drivs projektet "Kultur för äldre" i samarbete mellan Äldreförvaltningen och Kulturförvaltningen. Projektet fortsätter under 2010. Syftet är att äldre ska få glädje och stimulans i vardagen och att medvetandegöra personalen om kulturens betydelse för människans välbefinnande. Förvaltningen har en representant i projektgruppen. Utöver detta har varje äldreboende ett program för aktiviteter med olika kulturella inslag. Även Baltzars anhängig- och frivilligcenter erbjuder många programpunkter med underhållning och kultur.

Sedan två år finns dagutflykter med lunch för äldre vars syfte är att bryta ensamhet och isolering och ge de äldre möjlighet till utevistelser och att få en vällagad måltid i en stimulerande miljö. Verksamheten är inte biståndsbedömd och kan även ge möjlighet för anhöriga, som vårdar en närstående, att få avlösning genom att den närstående tillsammans med sin avlösare deltar i utflykten. Dagutflykterna administreras och utgår från Baltzar Anhörig- och frivilligcentrum.

Vid Baltzar finns även aktiviteter såsom, matgrupp, dagliga tidningar, böcker, spel, piano, allsång, underhållning poesigrupp mm samt friskvård (promenadgrupp, sittgymna, inomhuscurling). Inomhuscurling finns dessutom på Pilträdet och Fridhemmets servicehus samt på Stora Essingen i förtroenderåds regi.

Kompetensutveckling

Arbetet med kompetensutveckling sker enligt den inriktning och planering som har gällt sedan 2006. Insatser som genomförs sker inom ramen för medel från den statliga utbildningsstatsningen Stimulansbidrag. Vår ambition är insatser och aktiviteter ska vara en del av ett långsiktigt arbete och integreras med innehållet i vardagsarbetet på vård- och omsorgsboenden och inom Hemtjänsten.

Kompetensutvecklingen driver dels större projekt, nätverk och utbildningsprogram som leds av projektet centralt på stadsdelsförvaltningen, dels mindre projekt som leds av delprojektledare på utförarenheterna. Totalt omfattar kompetensutvecklingen 29 projekt varav 7 är större gemensamma projekt och 22 mindre lokala projekt vilka bedrivs på utförarenheterna.

Nedan följer exempel på större gemensamma projekt som kommer att fortsätta under 2010:

- Social dokumentation del 6, fortsättning med bland annat utbildning av ytterligare handledare, nätverksträffar, igångsättande av reflektionsgrupper kring kontaktmannaskap och dokumentation på utförarenheterna.
- Måltidsprojektet, arbetsplatsnära kompetensutveckling på Serafen.
- Utbildning för personal för att förbättra måltidssituationen för äldre på servicehus och inom hemtjänsten.
- Fördjupande demensprojekt i bemötandemetoder på några enheter.
- Läkeemedelsgenomgångar, utbildning för sjuksköterskor.
- Metodutveckling för uppsökande hembesök.
- Nätverk för uppföljning av projekt och stöd till delprojektledare.

22 mindre projekt kommer att drivas av projektledare på utförarenheter under något av följande teman: rehabilitering, kost och nutrition, demensvård, det sociala innehållet och förebyggande insatser.

Resultatet av de utbildningsinsatser i dokumentation som genomförts visar att det finns stora individuella skillnader i hur man kan tillgodogöra sig kunskapen. Många är ovana med att sätta ord på det man arbetar med och har svårigheter att formulera detta. Förvaltningen ser det som ett långsiktigt arbete där förvaltningen såväl som utföraren måste arbeta med ständiga förbättringar genom fortlöpande

utbildning och handledning till omvårdnadspersonalen. Erfarenheten visar att detta både är en lång process och att det är mycket viktigt att tid avsätts för dokumentation i det dagliga arbetet.

Staden bör se över ersättningen till utförarna av hemtjänst. Hänsyn bör tas till de senaste årens ökande krav på dokumentation. Utöver detta krävs en för staden samordnad support och utveckling av dokumentationssystemen ParaSoL och Vodok.

Under 2009 övertog stadsdelsnämnden Pilträdet servicehus och Serafens vård- och omsorgsboende i egen regi. Stora satsningar på grundutbildning för personal krävs inom båda verksamheterna och det kommer att ske inom ramen för de centrala utbildningspengar som finns för grundutbildning. Inom Pilträdet finns ett flertal boende som är döva och en särskild satsning kommer att göras på utbildning i teckenspråk för personal.

Arbetet med förvaltningsgemensamma arbetet med att formulera en värdegrund fortsätter i alla verksamheter i egen regi. Inom Serafen är behovet särskilt stort på grund av den hävning av avtalet med en extern utförare som gjordes under 2009. Extra resurser kommer att tillföras Serafen för att arbeta med gemensamma värderingar och en samsyn i verksamheten.

Förbättra matkvaliteten och måltidsupplevelsen

Särskilda satsningarna fortsätter för att höja kvaliteten inom stadsdelens vård- och omsorgsboenden. För att förbättra matkvaliteten och måltidsupplevelsen bedriver förvaltningen ett intensivt arbete inom ramen för stimulansbidragen med ett måltidsprojekt som kommer att fortsätta under första halvåret 2010. En dietist kommer att fortsätta arbetet på Serafens vård - och omsorgsboende. Arbetet ska fokusera bl.a. på den enskildes delaktighet i måltidsplaneringen. Utbildningsinsatser kommer också att genomföras inom hemtjänsten.

Hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvården ska bedrivas utifrån ett hälsofrämjande (salutogent) och rehabiliterande synsätt. Stadsdelsnämnden ska erbjuda hälso- och sjukvård, rehabilitering och tekniska hjälpmedel till äldre personer som bor i äldreboenden samt till personer som deltar i dagverksamheter. Nämnden ansvarar för den hälso- och sjukvård som utförs av personal till och med sjuksköterskenivå samt för rehabilitering som utförs av arbetsterapeuter och sjukgymnaster. Landstinget ansvarar för läkarinsatser.

Den kommunala hälso- och sjukvården på Kungsholmen bedrivs enligt principen för öppen hälso- och sjukvård och omfattar den sjukvård som utövas av sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast. Behov av hälso- och sjukvård är relaterade till såväl hälsa som livskvalitet och sjukvården ska utföras på uppdrag från patienten i dennes eget hem. Sjukvården ska vara av god kvalitet och tillgodose patientens behov av trygghet i vården. All behandling ska bygga på respekt för patientens självbestämmande, integritet och kulturella bakgrund samt så långt som det är möjligt utformas och genomföras tillsammans med patienten.

Verksamhetsplan 2010

Vård- och omsorgsdokumentationen ska följa gällande lagstiftning och dokumenteras i dataprogrammet VODOK inräknat avvikelse och delegering. Stockholm stads kvalitetsindikatorer ska följas.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) representerar västra och centrala staden i sjukvårdsområdets läkemedelskommitté och kontaktperson för läkemedelsfrågor i LÄKSAK inom hela landstinget. MAS representerar också samtliga MAS:ar i Stockholms län i NIKOLA, ett rikstäckande nätverk under ledning av Hjälpmedelsinstitutet inom inkontinensområdet.

Utförare, läkarorganisationens verksamhetschefer och medicinskt ansvarig sjuksköterska träffas ca fyra gånger per år för att diskutera samverkansfrågor. Samverkan med landstinget diskuteras även i grupper på olika chefsnivåer inom de två organisationerna.

Under 2008 och 2009 har Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms stadsdelsnämnder på försök haft en gemensam MAR (medicinskt ansvarig för rehabilitering). Försöket har utvärderats av äldrenämnden och fortsätter tills vidare i avvaktan på beslut om organisation. MAR fortsätter under 2010 att i samarbete med MAS:ar på Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm arbeta med att säkra hälso- och sjukvården med fokus på rehabilitering och hjälpmedel samt fallprevention.

Demensteamet

Stadsdelsnämnden deltar tillsammans med landstingets primärvård och Stockholmsgeriatrikens Minnesmottagning i ett projekt med Demensteam. I specialistteamet ingår läkare, sjuksköterska, arbetsterapeut, psykolog och biståndshandläggare. Syftet är att ge råd och stöd till personer som har någon form av demenssjukdom eller deras närstående. Projektet bekostas av stimulansmedel och pågår t o m 2010.

SNAC-projektet

Genom Kungsholmens stadsdelsnämnd ingår Stockholms stad sedan 2001 som en av tre kommuner i forskningsprojektet The Swedish National Study on Ageing and Care. Projektet drivs av Äldrecentrum och har två inriktningar; en befolkningsstudie och en vårdsystemstudie.

Befolkningsdelen avser att studera åldrandet och de olika faktorer som påverkar detta. Ett representativt urval av personer över 60 år på Kungsholmen och Essingeöarna undersöks. Vårdsystemdelen följer äldre personer med långvarig vård från stadsdelsnämnden och landstinget. Data beskriver utvecklingen av äldres behov av vård och omsorg och hur detta tillgodoses av både kommun och landsting. Vårdsystemstudien är en unik uppföljning av äldrevården. Resultaten presenteras kontinuerligt i rapporter.

Dokumentation

Efter införande av ParaSoL på vård- och omsorgsboenden och i hemtjänsten fortsätter förvaltningen arbetet med att förbättra förutsättningarna för dokumentation genom att egen regi-verksamheten Hemtjänsten på Hantverkargatan har infört Schemas och arbetet med att implementera ParaGå kommer att pågå under 2010. Hemtjänsten ska som en av de första verksamheterna i staden erbjuda servicetjänsten Omsorgsdagboken. En extra tjänst har tillförts enheten för merarbete i samband med införandet.

Förbättra det medicinska omhändertagandet och utöka det sociala innehållet Äldreförvaltningen planerar ett projekt om kvalitetssäkring av läkemedelskedjan inom vård- och omsorgsboenden. Metoden bygger på lärande i vardagen. Metoden innebär att en apotekare/farmaceut ska ingå i arbetslaget och med sina kunskaper bidra till en säkrare läkemedelshantering i den dagliga verksamheten på arbetsplatsen. Målet med projektet är att öka kunskaper hos all personal (sjuksköterska, vårdpersonal och läkare) och därmed kvalitetssäkra hela läkemedelshanteringen på vård- och omsorgsboendet. S:t Erik kommer att ingå som ett av tre boenden i staden.

Dagverksamhet

Inom Kungsholmens stadsdelsområde finns tre dagverksamheter; Lidnersgården för personer med demenssjukdom, Titania med social inriktning och vissa dagar för personer med demenssjukdom samt Gläntan som vänder sig till personer med fysiska funktionshinder och med behov av sociala insatser. I dagsläget (november 2009) finns tomma platser på stadsdelens dagverksamheter. Valfrihetsreformens effekter är svåra att överblicka och förvaltningen kommer att följa utvecklingen av behovet av dagverksamhet noga. Under 2010 kommer en genomlysning att göras av verksamheten vid Gläntan och "terapi" vid Pilträdet servicehus med syfte att se över och samordna användningen av lokaler och personella resurser.

Utveckling och behovsanpassning av vård- och omsorgsboenden

Behovet av plats på vård- och omsorgsboende är ungefär lika stort vad gäller plats med somatisk inriktning som med inriktning på demens. För korttidsplats är behovet av somatisk inriktning stort medan behovet av demensplats litet. Vi har inte själva behov av alla platser inom stadsdelsområdet och säljer i dagsläget många platser till andra stadsdelsnämnder. Förvaltningen kommer att noga följa upp vilka eventuella effekter som valfrihetsmodellen har samt hur behoven utvecklas och eventuellt kommer åtgärder att genomföras under året för att anpassa platserna till behoven, såväl vad gäller inriktning som antal.

Lokalfrågor

Under året kommer Micasa att genomföra upprustning av de av stadsdelens vård- och omsorgsboenden och servicehus som Micasa förvaltar. Viss kompletterande upprustning som inte ingår i Micasas upprustningsprogram kommer att genomföras av stadsdelsförvaltningen.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning (vuxna)

Uppföljning

Kvalitetsuppföljare och medicinskt ansvarig sjuksköterska följer varje år upp alla verksamheter för personer med funktionsnedsättning. Avtalsuppföljningen omfattar alla gruppboendestäder och daglig verksamhet såväl i egen regi som de som drivs på entreprenad. Uppföljningarna redovisas i tertialrapporter och verksamhetsberättelse.

Biståndshandläggarna genomför individuell uppföljning av alla biståndsbeslut minst en gång om året. En årligen återkommande enkät till ett urval av brukare och dess företrädare i ordinärt boende med hemtjänst genomförs.

Verksamhetschef, medicinskt ansvarig sjuksköterska och kvalitetsuppföljarna har regelbundna möten med entreprenörer och den intraprenör som driver gruppboendestäder. Där diskuteras innehållet i verksamheten, gemensamma frågor tas upp och det sker ett erfarenhetsutbyte.

Inkommande synpunkter, förslag och klagomål sammanställs och analyseras. De ger en god bild av hur verksamheterna fungerar och visar tidigt på tendenser till förändringar på enheterna.

Kungsholmens stadsdelsnämnd har även uppföljningsansvar för ett antal verksamheter i ramavtal med Stockholms stad samt tillsynsansvar gentemot länsstyrelsen för enskilda verksamheter.

För att säkerställa uppföljningen i stadsdelsnämndens interna kontroll har verksamhetsområdet årliga uppföljningsplaner som omfattar alla utförare, såväl i egen regi, entreprenad som hemtjänstutförare inom kundvalet. Förvaltningen genomför alltid återkopplingsmöten med genomgång av uppföljningsresultatet med de utförare som nämnden har uppföljningsansvar för. Därutöver genomförs regelbundet återkommande möten med alla utförare. Resultaten redovisas i tertialrapporter och verksamhetsberättelse.

Kompetensutveckling

Nämndens verksamheter för personer med funktionsnedsättning deltar i stadens gemensamma kompetensutvecklingsprojekt CARPE. Projektets mål är dels att erbjuda och tillhandahålla kompetensutveckling för medarbetarna i form av utbildningar, kurser och föreläsningar. Dels att skapa arbetsteam där kunskap tas tillvara och bidrar till ett arbetsplatslärande med tillit och kunskap om varandras kompetens. Storleken på projektet bidrar också till att göra verksamhetsområdet mer synligt så att påverkan och en utveckling på strukturell nivå blir möjlig.

Projektet drivs i samverkan. I dagsläget har 20 kommuner gått med i projektet som finansieras av EFS-rådet. Projektet har kommit till sin genomförandefas och tillhandahåller nu ett varierat utbud av kompetensutveckling för verksamhetsområdets medarbetare.

Arbetet med att formulera en värdegrund fortsätter i verksamheter i egen regi.

Utbyggnad av gruppboendestäder

Inom nordvästra Kungsholmen byggs två gruppboendestäder med inflyttning planerad till 2010; kv Fröjden med fem lägenheter i trapphusmodell och kv Sällheten med sex lägenheter för personer med socialpsykiatrisk problematik. Fröjden kommer inledningsvis att drivas i egen regi.

Boendeformer för personer med funktionsnedsättning är stadens gemensamma resurs. Förmedlingsgruppen på Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen är den som har kunskap om vilka behov som finns och som måste ansvara för att utreda och planera profilboenden och boenden med speciell inriktning.

Tillgänglighet

Stadsdelsnämnden och förvaltningen kommer att fortsätta arbeta i samverkan med handikapprådet kring den fysiska tillgängligheten i stadsdelsområdet.

Individ och familj

Fokus på öppenvård

Stöd och behandlingsarbete ska först och främst ges på hemmaplan för att i möjligaste mån undvika placeringar utanför hemmet. Det gäller för såväl barn och ungdomar som vuxna missbrukare. I de fall där riskerna för barnet/ungdomen är mycket allvarliga och där föräldrarna själva inte förmår att skydda barnet från övergrepp eller tillgodose barnets grundläggande behov kan det bli nödvändigt att placera barnet/ungdomen utanför familjen. Institutionsvård måste även beviljas då det föreligger ett starkt skyddsbehov för en vuxen missbrukare. För personer med psykisk funktionsnedsättning erbjuds i första hand boendestöd och vid behov placering vid boenden i egen regi. Samverkan sker med den psykiatriska öppenvården för att förhindra att personer i eget boende behöver placeras vid HVB-hem (hem för vård och boende).

Förebyggande barn- och ungdomsarbete

Samarbetet med förskola och skola utvecklas bland annat genom upprättande av en samverkansöverenskommelse. I ett gemensamt projekt med Norrmalms och Östermalms stadsdelsnämnder samt landstingets psykiatri finns stödgrupper för barn till föräldrar med psykisk ohälsa. Familjeenheten fortsätter att erbjuda evidensbaserade föräldraträningsprogram som förebyggande och tidigare insatser för barn som i riskzon (Komet och Connect) och även barngrupper för barn med skilda föräldrar eller barn med psykiskt sjuka föräldrar.

Samarbetet med landstinget för barn som har behov av insatser av både kommun och landstinget ska upprätthållas och utvecklas enligt BUS-överenskommelsen. Överenskommelsen ses nu över mot bakgrund av att avtalstiden löpt ut.

Tillsammans med landstinget har familjeenheten enligt beprövad modell startat ett samverkanssteam med MVC (mödravårdscentral), BVC (barnavårdscentral), socialtjänsten, BUP (barn och ungdomspsykiatri), barnläkare och vuxen-

psykiatri i syfte att tidigt upptäcka familjer som har behov av insatser från flera verksamheter och för att förhindra att de hamnar "mellan stolarna". I teamet finns utrymme att konsultera varandra och hitta konkreta samarbetsformer.

Ungdomsmottagningen drivs tillsammans med Östermalms och Norrmalms stadsdelsförvaltningar samt landstinget. Ungdomsmottagningen riktar sig till ungdomar och unga vuxna, i åldrarna 13 till och med 22 år. De övergripande målen är att förebygga psykisk och fysisk ohälsa genom att stärka och stödja ungdomar i att hantera sin sexualitet, respektera sig själva och sin omgivning samt förebygga oönskade graviditeter och sexuellt överförbara sjukdomar. För att kunna tillgodose detta har mottagningen en bred somatisk och psykosocial kompetens.

Samverkan

Ett samverkansprojekt har inletts mellan Norra Stockholms psykiatri, Bromma och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar, beroendevården norra Stockholms stad och primärvården i syfte att utveckla den lokala missbruks- och beroendevården. De nationella riktlinjerna för missbruks- och beroendevård ska implementeras i de berörda verksamheterna i syfte att utveckla en gemensam samverkansplattform där ansvarsfördelning och samförstånd kring målgrupper råder.

En samverkansöverenskommelse ska upprättas mellan förskola, skola och socialtjänst som ett led i det förebyggande arbetet.

Hemlöshet och missbruk

Ett aktivt arbete bedrivs för att förhindra vräkningar, bl.a. genom bosamordnare och uppsökande arbete. När förvaltningen får kännedom om att en hyresgäst eller bostadsrättsinnehavare riskerar att förlora sin bostad kontaktas vederbörande och erbjuds stöd och rådgivning. Ett nära samarbete sker med enheten för försörjningsstöd, hyresvärdar/bostadsrättsföreningar och kronofogdemyndigheten. Bostadslösa kan erbjudas boenden som exempelvis inackorderingshem. Förvaltningen har även blockförhyrt några lägenheter vid Stadshagens hotellhem. Försöks- och träningslägenheter finns också. Personer som behöver natthärbärge erbjuds detta inom ramen för tak-över-huvudet-garantin. Vuxenenheten är samlokaliserad med landstingets öppna beroendemottagning. Allt arbete utgår från ett utpräglat vårdkedjetänkande. En s.k. case manager arbetar med riktade insatser till personer med missbruk och psykisk ohälsa.

Utvecklingsarbete

Inom familjeenheten och vuxenenheten pågår ett utvecklingsarbete med resultatbaserad styrning.

Strukturerad utredning och uppföljning

Sedan flera år genomförs utredningar inom vuxenenheten enligt ASI (Addiction Severity Index) som är en evidensbaserad utrednings- och uppföljningsmodell. Enheten arbetar även med intervjumetoden MAPS (Monitoring Area Phase System) för att få bättre underlag för individuella vårdplaner. Inom vuxenenhetens socialpsykiatriska del är utrednings- och uppföljningsmodellen DUR

Verksamhetsplan 2010

(Dokumentation, utredning och resultat) införd. Familjeenheten använder BBIC (Barns behov i centrum) som utredningsmodell. Familjeenheten använder även SAVRY (Structured Assessment of Violence Risk in Youth) som är ett evidens-baserat beslutsstöd med inriktning mot att bedöma risk att återfalla i brott.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn och unga i biståndsbedömd öppenvård (loF)	65 %	65 %	Tertial
Andel genomförandeplaner för biståndsbedömda insatser inom loF, socialpsykiatri	70 %		Tertial
Andel vuxna i biståndsbedömd öppenvård (loF)	60 %	55 %	Tertial
Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare och socialsekreterare inom individ- och familjeomsorgen	80 %		År
Antal nytillkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	11 st	100 st	År
Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	90 %		År
Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	öka	År
Nöjda brukare - Korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	öka	År
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	öka	År
Andel anhöriga som är nöjda med hur anhörigstödet fungerar	80 %	64 %	År
Andel omsorgspersonal med grundutbildning (äldreomsorg)	70 %	öka	År
Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	81 %	81 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare - Vård- och omsorgsboende	81 %	81 %	År

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare inom äldreomsorgen	90 %		År
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende	78 %	78 %	År
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - Vård och omsorgsboende	87 %	87 %	År
Upplevelsen av maten och måltidssituationen i vård- och omsorgsboenden	75 %	73 %	År
Upplevelsen av maten och måltidssituationen inom hemtjänsten i ordinärt boende (äldreomsorg)	80 %	73 %	År
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	
Bidra till ökad samverkan mellan socialtjänst, skola och föräldrar samt med polis och föreningar	2007-01-01	2010-12-31	
Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska utifrån stadens samverkansavtal med Stockholms läns landsting utforma mål och indikatorer för ungdomsmottagningarnas verksamhet	2010-01-01	2010-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska samverka i planering och utbyggnad av olika boendeformer för personer med psykiska funktionsnedsättningar	2008-01-01	2010-12-31	
Upprätta lokala samverkansöverenskommelser mellan stadsdelsnämnden, utbildningsnämnden, landstinget och polisen med målet att skapa hållbara strukturer för samverkan kring barn och ungdomar avseende förebyggande insatser.	2010-01-01	2010-12-31	
Utveckla och prioritera det drogpreventiva arbetet bland barn och ungdomar	2007-01-01	2010-12-31	
Under 2010 ska användandet av DUR påbörjas. Senast vid utgången av 2011 ska alla stadsdelsnämnder göra utredningar enligt DUR/FH.	2010-01-01	2011-12-31	
Utbyggnad och utveckling av variation i utbudet av boenden enligt LSS ska fortgå och intensifieras	2008-01-01	2010-12-31	
Det ska finnas öppna dagverksamheter för äldre i samtliga stadsdelsnämnder	2010-01-01	2010-12-31	

Verksamhetsplan 2010

 S:t Eriksgatan 47 A
 Telefon 08-50803000
 kungsholmen@kungsholmen.stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Genomföra insatser för att förbättra matkvaliteten och måltidsupplevelsen	2008-01-01	2010-12-31
Genomföra kompetensutvecklingsinsatser, särskilt inom demensområdet	2008-01-01	2010-12-31
Hemtjänstpersonal ska erbjudas handledning	2008-01-01	2010-12-31
Informera om möjligheter att välja utförare och boende	2008-01-01	2010-12-31
Personer över 75 år ska erbjudas förebyggande hembesök	2010-01-01	2010-12-31
Samtliga omsorgstagare ska ha en genomförandeplan där sociala aktiviteter ingår	2010-01-01	2010-12-31
Stadsdelsnämnderna ska arbeta aktivt med sin aktivitetsplan och stödja och uppmuntra personal som vill ta över verksamhet under affärsmässiga former	2010-01-01	2010-12-31
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda dagsutflykter till äldre	2010-01-01	2010-12-31
Stadsdelsnämnderna ska öka graden av utevistelse i vård- och omsorgsboenden	2010-01-01	2010-12-31
Utveckla kunskaper i svenska hos vård- och omsorgspersonalen med svenska som andraspråk	2009-01-01	2010-12-31
Utveckling och behovsanpassning av vård- och omsorgsboenden ska fortgå	2008-01-01	2010-12-31
Vård- och omsorgsboenden ska ha en plan för sociala aktiviteter	2009-01-01	2010-12-31
Vård- och omsorgspersonal erbjuds grundutbildning	2008-01-01	2010-12-31
Äldre personer ska ha möjlighet att få hjälp av vaktmästarservice	2010-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:

Anhöriga klarar situationen och kan stötta sin närstående.

I Socialtjänstlagen finns en ny bestämmelse sedan 1 juli 2009 som reglerar kommunens skyldighet att erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder.

NÄMNDMÅL:**Barn, unga och vuxna i riskzon för socialt utsatta situationer uppmärksammas tidigt**

Genom att arbeta utifrån risk- och skyddsfaktorer ökar möjligheter att tidigt upptäcka individer i riskzon. Tidig upptäckt är viktig för att kunna ge adekvat stöd. Om stöd inte ges i ett tidigt skede kan det innebära stora påfrestningar i den enskildes livssituation och behov kan uppstå av mer omfattande insatser. Erfarenheten visar också att ju tidigare insatser kan ges, desto större möjlighet för en positiv utveckling för den enskilde.

NÄMNDMÅL:**Brukare får bra mat i en god måltidsmiljö.****NÄMNDMÅL:****Brukare får god kvalitet och service utifrån planering, uppföljning samt information om rättigheter och valmöjligheter.****NÄMNDMÅL:****Brukare får god personlig vård och omsorg.****NÄMNDMÅL:****Brukare har en meningsfull tillvaro.****NÄMNDMÅL:****Brukare har självbestämmande och integritet.****NÄMNDMÅL:****Brukare är trygga.****NÄMNDMÅL:****Den som blir utsatt för våld i nära relation (kvinnofridsbrott) får ett samordnat och professionellt stöd**

Våld i nära relation är ett alltmer uppmärksammat problem som drabbar såväl barn som vuxna. Att tidigt uppmärksamma relationsvåld och ge stöd till personer som utsätts för våld i hemmet är en av socialtjänstens viktigaste uppgifter.

Värn för äldre och funktionshindrade

Värn för äldre riktar sig till äldre personer, men även till yngre personer med funktionsnedsättning, som blivit utsatta för hot eller våld. En grupp som består av biståndshandläggare och anhörigkonsulent är rådgivande i aktuella individärenden. Arbetsgruppen håller sig uppdaterad på aktuell forskning inom området m.m. samt anordnar internutbildningar för berörda chefer och medarbetare.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Fortlöpande översyn av rutinerna för handläggning av ärenden, där våld i nära relation förekommer.	2010-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:**En hög kvalitet i omsorgen om personer med funktionsnedsättning ska bevaras och fortsätta att utvecklas**

Målsättningen för stadsdelens verksamheter för barn och unga med funktionsnedsättning är att skapa förutsättningar för att varje barn ska få en så normal tillvaro som är möjligt. Verksamheternas insatser och arbete ska utveckla barnets funktioner och stimulera till fortsatt utveckling och lärande och därutöver stärka barnets identitet och självständighet.

NÄMNDMÅL:**Föräldrar till barn och ungdomar med funktionsnedsättning får god information om verksamheten, dess mål och det egna barnets utveckling**

Föräldrar får snabbt besked om önskade insatser och är delaktiga i planering och utförande av den eller de insatser som barnet är i behov av. Föräldrar får tydliga besked om tidsplan för beslut och åtgärd. För att minimera antalet möten mellan föräldrar och olika experter och personer som på något sätt är inblandade i barnets vardag har verksamheterna så långt det är möjligt samordnade möten och insatser.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Föräldrar kommer att medverka vid framtagandet av handlingsplaner för närliggande mål och stöd för barnets utveckling	2010-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:**Insatserna för vuxna med funktionsnedsättning ska utformas tillsammans med den enskilde med respekt för integritet och kulturell bakgrund för att öka den enskildes delaktighet och självbestämmande.****KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:****2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare**

Genom stort engagemang hos medarbetarna, förbättrat arbetsmiljöarbete, engagerade ledare, fortsatt minskad sjukfrånvaro och arbete för en tydlig, gemensam värdegrund bidrar Kungshomens stadsdelsnämnd till att uppfylla stadens mål.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
NöjdMedarbetarIndex (alla nämnder/bolag)	63	62	År
Sjukfrånvaro (alla nämnder/bolag)	7 %	5,0 %	Halvår

NÄMNDMÅL:**Kungsholmens stadsdelsnämnd ska vara en attraktiv arbetsgivare****Medarbetarnas engagemang garanterar verksamhetens kvalitet**

För att nå hög kvalitet i verksamheten krävs engagerade och kompetenta medarbetare som trivs och vet vilket deras bidrag är i förhållande till de effekter och mål verksamheten ska uppfylla.

2009 års medarbetarenkät visar att vi ökat nöjd medarbetarindex, jämfört med 2008, med två procentenheter till 63 procent. Under 2010 ska medarbetarenkätens resultat arbetas igenom på våra arbetsplatsers arbetsplatsträffar med syfte att ytterligare förbättra vår gemensamma arbetsmiljö.

En god arbetsmiljö och en lärande organisation

En arbetsmiljö som tillåter och stimulerar lärande och kompetensutveckling har grundläggande betydelse för verksamhetens resultat, de anställdas hälsa, trivsel och personliga utveckling. Den lärande organisationen präglas av problemlösning, nytänkande och uppmuntrar till kunskapssökande och utvecklingsmöjligheter för alla. Nätverk där goda exempel och förebilder kan spridas är en viktig del i detta liksom fortbildning tydligt kopplade till verksamhetens mål.

För att vara och förbli en attraktiv arbetsplats krävs att medarbetare känner ett stort mått av delaktighet. Stadsdelsnämndens och arbetsplatsens mål och värderingar ska vara tydliga och väl kända. Medarbetarna ska ges möjlighet men även ta eget ansvar för att delta i beslut och åtgärder som påverkar arbetet. Alla behöver vara aktiva i diskussioner och beslutsprocesser. Grunden för detta har lagts genom FAS 05, som har implementerats inom hela organisationen. Forumen för kontinuerlig dialog mellan chef och medarbetare utvecklas inom ramen för detta arbete.

Engagerat ledarskap

I ett gott och utvecklande arbetsklimat är förtroende för och från ledningen en grundförutsättning. Därför är ledar- och chefsutveckling ett prioriterat område för stadsdelsnämnden. Prestigelösa och resultatnriktade ledare som kan entusiasmera och engagera sina medarbetare skapar arbetstillfredsställelse, god måluppfyllelse och högre kvalitet. I syfte att skapa de bästa förutsättningarna för en fortsatt positiv utveckling av nämndens verksamheter används chefsforum för löpande fortbildning för att stärka chefer och biträdande chefer.

Under 2010 kommer en särskild arbetsmiljöutbildning att erbjudas chefer och arbetsplatsombud.

Minskad sjukfrånvaro

Under senaste året har vi sänkt sjukfrånvaron från 10,2 procent till 7,7 procent. Stadsdelen har under året arbetat intensivt för minskad sjukfrånvaro bl.a. genom ett systematiskt rehabiliteringsarbete. Arbetet fortsätter 2010 där utveckling av en förvaltningsgemensam värdegrund knyts samman med resultatbaserad styrning med syfte att tydliggöra vars och ens individuella ansvar i en medskapande arbetsorganisation. Arbetet genomförs tillsammans med två stadsdelar och Personalstrategiska avdelningen i ett gemensamt projekt med namnet "Hälsa och verksamhet".

Tidigare arbetsmiljöutbildning för chefer och arbetsplatsombud följs upp och innehåll i kommande utbildning planeras i samverkan med de fackliga organisationerna. Chefer får stöd för att tillämpa ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Utveckling av sjukfrånvaro inom alla förvaltningens enheter följs löpande upp i samband med månadsavslut. Enheter med hög sjukfrånvaro, särskilt korttidsfrånvaro, granskas och chefer erbjuds vid behov verktyg för förändrat arbetssätt. Chefer ges fortsatt stöd i användning av utdata, för att själva få en bra kunskap om sjukfrånvaron och detaljerna bakom siffrorna. Bättre utdata har erhållits också på enhetsnivå efter att hela förvaltningen är ansluten till Medhelp. Friskvårdssatsningar i form av subventioner, träningskort, friskvårdsombud m.m. fortsätter.

Mål för 2010

Under slutet av 2009 är sjukfrånvaron väl under årsmålet 8 %. Stadsdelsnämnden räknar med att 2010 innebär en fortsatt sänkt frånvaro. Målet sätts till 7 % på helårsbasis. Även fortsättningsvis engageras företagshälsovården för s.k. second opinions för medarbetare vars chefer behöver särskilt stöd i arbetet.

Gemensam värdegrund

En gemensam och förankrad värdegrund skapas under 2010. Arbetet inleddes under andra halvåret 2009.

Framgångsrika organisationer styrs av tydliga, kända och gemensamma värderingar som i grunden handlar om etik och moral. Med värdegrundsarbetet bjuder vi in alla medarbetare till en öppen process kring värderingsfrågorna. Samtal förs om "Vad kännetecknar en verksamhet som vår när den är som allra bäst och alla intressenter är nöjda?" och "Vad kännetecknar ett medarbetarskap som gör denna verksamhet möjlig?".

Resultatet av samtalen ska leda fram till den värdegrund som ska vara vägledande i verksamheten på respektive arbetsplats men även vara ett bidrag till den gemensamma värdegrunden i förvaltningen.

Syftet med att skapa en värdegrund är att den ska bidra till att våra verksamheter ska upplevas som meningsfulla, stimulerande och roliga att jobba i och att våra brukare ska vara nöjda med våra insatser och de ska nå avsedd effekt.

Antal anställda beräknas öka

Sedan föregående verksamhetsplan har nämnden återtagit driften av ett större vård- och omsorgsboende och ett servicehus. Antalet anställda har därför ökat kraftigt under 2009. Med anledning av fortsatt utbyggnad av förskolan bedöms antalet anställda öka med omkring 30 under året.

Viss personalminskning sker i samband med administrativa omorganisationer inom staden. I dessa processer uppstår övertalighet.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:

3.Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Nämndens ekonomiska förutsättningar 2010

Budget 2010

Belopp i mkr

Drift	VP 2010	Prognos november 2009	Bokslut 2008
Intäkter	206,4	204,8	174,6
Kostnader per verksamhet			
Politisk verksamhet och adm	40,2	34,8	35,5
Individ och familjeomsorg	65,4	70,0	69,8
Flyktingmottagande	0,7	0,5	0,5
Stadsmiljö	11,0	11,1	15,3
Avskrivningar	1,5	1,5	1,2
Internräntor	1,7	1,8	1,4
Förskoleverksamhet	217,0	229,8	218,0
Äldreomsorg	565,6	558,6	536,2
Omsorg om funktionshindrade	162,8	173,3	159,5
Fritid och kultur	8,7	9,1	9,3
Ekonomiskt bistånd	27,2	28,8	25,1
Arbetsmarknadsåtgärder	11,9	14,2	13,5
Drift nettoutfall före fond		928,7	910,7
Driftbudget netto	907,3	925,4	916,1
Resultat drift före fond		-3,3	5,4
Förändring av fond		3,0	-1,8
Resultat drift efter fond		-0,3	3,6

Investeringsplan	VP 2010	Prognos november 2009	Bokslut 2008
Inventarier och maskiner	4,6	2,4	-
Stadsmiljöverksamhet	10,7	5,8	6,9
Utfall investeringar, netto		8,2	6,9
Investeringsbudget, netto	15,3	10,4	7,2
Resultat investeringar, netto		2,2	0,3

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva för att frigöra resurser för prioriterade verksamheter. Detta sker genom samordnad styrning och tydligare former för uppföljning och jämförelser. För att utveckla metoder för högre resultatfokus skapas en enhet för stöd till resultatstyrning. På det sättet möjliggörs en samlad kompetens för styrning och uppföljning. Vid sidan av stöd till resultatstyrning samlas stöd till nämnd och förvaltning i en gemensam avdelning. I

Verksamhetsplan 2010

uppdraget ingår bland annat konsultativt stöd i personalfrågor, kommunikation, fastighetsfrågor, säkerhetsarbete, internkontroll, registratur och nämndsekretariat. Under 2010 tillkommer ett särskilt uppdrag att identifiera och strukturera samtliga ingående processer med syfte att skapa effektivitet och kvalitet.

Den budget stadsdelsnämnden tilldelats för 2010 innebär behov av omprioriteringar och prövningar i alla verksamheter. Åtgärdsplaner för verksamhetsområden preciseras i enheternas verksamhetsplaner och budget.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.1 Budgeten ska vara i balans

En förutsättning för stabilitet och kvalitet i verksamheterna är budgethållning. En budget i obalans skapar otrygghet och tvingar fram snabba förändringar som oftast innebär kvalitetsförsämringar. Stadsdelsnämndens verksamhet måste därför ständigt planeras och anpassas så att den ryms inom den fastställda budgeten. Ett verktyg i styrningen är en hög prognossäkerhet.

Varje chef lämnar månadsvis prognoser till avdelningschef som underlag för information till nämnden och till staden centralt. Under 2010 kommer arbetet för att leverera ännu säkrare prognoser när det gäller såväl ekonomi- som verksamhetsutfall att intensifieras. Inslag i detta arbete är t.ex. att ge enhetscheferna så goda verktyg som möjligt för sitt prognosarbete.

Barn och unga

Stadsdelsnämndens förskolepeng förblir oförändrad jämfört med 2009. Medarbetarnas kompetens, personaltäthet, barngruppernas sammansättning samt att barngrupperna delas in i mindre arbetslag är viktiga förutsättningar för att nå god kvalitet. En väl organiserad verksamhet med helhetssyn på verksamhetens utformning och flexibilitet i sitt arbetssätt, har möjlighet att bibehålla god kvalitet även om antalet barn i grupperna utökas. För att nå en budget i balans behöver verksamhetsområdet vidta åtgärder motsvarande 1,9 Mkr. Därför kommer bl.a. anslagen för lokalunderhåll att minskas och Resurscentrum organisation ska ses över.

Under de senaste åren har efterfrågan på kolloplatser minskat. Anslaget för kolloverksamhet sänks därför med 0,1 mnkr, till en nivå som avspeglar behovet.

Funktionshindrade barn och ungdomar

Det anslag Habiliteringsenheten får av kommunfullmäktige täcker inte verksamhetens kostnader. Enheten säljer platser till andra kommuner vilket är nödvändigt för att få en ekonomi i balans. Det finns efterfrågan på platser från andra kommuner i länet men samtidigt finns en viss osäkerhet i hur stort intresset är för köp av platser. Korttidshemmet, vars verksamhet är helt intäktsfinansierad, har som följd av den nya stadsgemensamma prissättningen som trädde kraft 1 juli 2009, fått en lägre ersättning per boendedygn. I kombination med låg beläggning gör det den ekonomiska grunden för verksamheten osäker. Korttidshemmet kommer att utredas ytterligare i början av 2010.

Verksamhetsplan 2010

Omsorg om personer med funktionsnedsättning (vuxna)

Stadsdelsnämnderna tilldelas medel i budget för omsorg om personer med funktionsnedsättning i form av ett fast anslag och nivåersättning. Det fasta anslaget utgör endast en liten del av hela resursfördelningssystemet men ska bli en täcka kostnader för hemtjänst, personlig assistans som inte betalas av försäkringskassan, och ledsagarservice.

Fördelning av nivåersättningen baseras på nivåbedömningar som görs av ett kansli i staden. Detta system är fortfarande ganska nytt och ersättningen till stadsdelsnämnden har blivit lägre än tidigare i förhållande till den enskildes stödbehov. Det nya bedömningsinstrumentet tar inte tillräcklig hänsyn till den problematik som personer med autism och neuropsykiatriska diagnoser har.

Senast vid utgången av 2011 ska alla stadsdelsnämnder göra utredningar enligt DUR/FH. Under året kommer fokus att ligga på uppföljning av beslut och placeringar. Uppföljningarna ska göras snabbt och effektivt och möjligheten att omförhandla redan ingångna individavtal ska undersökas. Kungsholmens dagliga verksamhet måste, för att uppnå en budget i balans, se över verksamheten. Under året kommer en genomgång av lokalförhyrningen att göras för att undersöka möjligheten att sammanföra verksamheter och minska lokalkostnaderna. Samtidigt görs en översyn av bemanningen. Anpassningar på drygt 3 mnkr behöver preciseras.

Individ- och familjeomsorg

En budget i balans skapar stabilitet i verksamheterna. För att uppnå en budget i balans behöver kostnadsnivån sänkas med omkring fyra mnkr. Det innebär att mycket omsorgsfulla biståndsbedömningar och täta uppföljningar behöver göras, som säkerställer att insatser är anpassade efter brukarnas behov. Strukturerade utrednings- och uppföljningsmodeller är verktyg i detta arbete.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens totala budget för 2010 uppgår till 452 mnkr. Stadsdelsnämndens kostnad för köp från samtliga utförare utom servicehus i egen regi är bunden i flerårsavtal eller av kommunfullmäktige fastställd ersättning och kan inte påverkas av nämnden. För 2010 avsätts 151 mnkr till hemtjänst och servicehus, 263 mnkr till äldreboende och 12 mnkr till dagverksamhet.

Prestationer

Verksamhet	Budget	Budget
	2010	2009
Hemtjänst (timmar)	412 548	411 579
Servicehus (timmar)	110 760	130 446
Ledsugning (timmar)	21 108	18 587
Totalt (timmar)	544 416	560 612
Dagvård (besöksdagar)	10 728	11 568
Äldreboende (dygn)	175 748	188 340
Färdigbehandlade (dygn)	256	438
Äldreboende (mån.pers)	482	516
Färdigbehandlade (mån.pers)	0,7	1,2

Under 2009 tog stadsdelsnämnden tillbaka Pilträdet servicehus och Serafens vård- och omsorgsboende i egen regi vilket innebär kostnadsökningar. Dessa kostnadsökningar beror på kvalitetshöjande åtgärder, framför allt i form av högre personaltäthet.

Förslaget till budget baseras på en avvägning mellan befolkningsutvecklingen och förväntade behovsnivåer 2010. Behovet av hemtjänst förväntas bli lika som 2009 och behovet av hemtjänst i servicehus förväntas minska något. Behovet av vård- och omsorgsboende förväntas minska kraftigt. Budgeten förutsätter att behovet av köp av platser i heldygnsomsorg minskat med 40 platser jämfört med augusti 2009. Förvaltningen kommer noga att följa utvecklingen under året.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar (alla nämnder)	100 %	100 %	Tertial
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar (alla nämnder)	100 %	100 %	Tertial
Nämndens prognossäkerhet T2 (alla nämnder)		+/- 1 %	År

NÄMNDMÅL:
Nämndens verksamhet ska rymmas inom fastställd budget

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Varje chef lämnar månadsvis ekonomisk årsprognos till närmaste chef med förslag på åtgärder om prognosen visar på negativ avvikelse	2010-01-01	2010-12-31

Nämndens ekonomiska förutsättningar 2010

De ekonomiska förutsättningarna för 2010 är förändrade jämfört med tidigare år. Kostnadsökningar som ökade entreprenadkostnader, löner, höjda bostadshyror samt kostnadsökningar p.g.a. gemensamma lösningar för löne- och ekonomiadministration, telefoni och IT-drift måste rymmas inom i stort sett samma kostnadsram som föregående år. 2010 blir därför ett år då ständiga anpassningar och prioriteringar måste göras för att se till att resurserna används där de gör störst nytta för brukarna.

Jämfört med kommunfullmäktiges budgetunderlag har omfördelningar gjorts från äldreomsorg respektive barn och ungdom till individ- och familjeomsorg respektive omsorg om funktionsnedsatta.

Parkinvesteringar

Stadsdelsnämnden har i budget för 2010 tilldelats 10,7 mnkr för investeringar i parker och grönområden. Dessa medel fördelas på följande objekt:

Rålambshovsparken, av kommunfullmäktige fastställt investeringsprojekt
Fortsatt upprustning av gräsytor och vegetation, upprustning och nyanläggning av ytor för spontanidrott samt anläggning av skatepark under Lilla Västerbron.

Pontonjärparken, av kommunfullmäktige fastställt investeringsprojekt
Ett av de två program för upprustning av parken som tagits fram och påbörjats under 2008-2009.

Mindre upprustningar enligt nämndens egna beslut

Stadsdelsnämndens parkplan styr hur medlen används. Bland annat kommer småparker på Lilla Essingen att rustas.

Övriga investeringar

Kommunfullmäktige gav i budget för 2009 för första gången stadsdelsnämnderna möjlighet att utnyttja en investeringsram för inventarier och maskiner. Ramen för 2010 är 4,6 mnkr (oförändrat). Nämnden kommer för 2009 inte att utnyttja hela det utrymme som finns. Stadsdelsnämnden föreslår fortsatt dock utnyttja möjligheten för att fördela kostnader för bl.a. lekutrustning m.m. för förskolegårdar, utrustning i förskolekök samt mer omfattande möbelinköp över flera år. Förutsättningarna är att investeringsreglerna om kostnad på minst ett prisbasbelopp och varaktighet om minst tre år uppfylls.

Resultatenheter

Nämndens resultatenheter framgår av blankettbilaga.

Under 2010 kommer 19 utförarenheter att klassificeras som resultatenheter. Detta innebär att de skall föra över årets resultat, både över- och underskott, dock maximalt 5 procent av enhetens bruttobudget, till nästkommande år.

Resultatfonden får ha ett överskott med maximalt 10 procent av enhetens bruttobudget.

För de två gruppboendeenheter som upphandlats i konkurrens och benämns intraprenader, skall 100 procent av resultatet överföras till kommande år.

Om en resultatenhet uppvisar ett negativt resultat skall, om de saknar medel i sin fond, underskottet arbetas in under nästkommande år. Om detta inte sker skall enheten upplösas i samband med nämndens bokslut. Det kvarvarande underskottet skall täckas av nämnden under nästkommande år. Om en resultatenhet har vidtagit åtgärder för att eliminera ett underskott men inte helt har lyckats med detta under nästkommande år kan dock resultatenheten få vara kvar efter kommunstyrelsens prövning av åtgärdernas trovärdighet. Överfört överskott ska användas i verksamheten.

Omslutningsförändringar

Nämnden redovisar omslutningsförändringar om 170 mnkr 2010. De härrör sig huvudsakligen från en omfattande försäljning av platser inom äldreomsorgen och omsorg om funktionshindrade, samt intäkter för LASS.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

För att öka effektivitet, kvalitet och att uppnå ett ökat resursutnyttjande genomförs från och med 2010 följande:

- Enheter som arbetar med stöd till personer med funktionsnedsättning överförs till verksamhetsavdelningen Individ och familj.
- Stadsdelsförvaltningens gemensamma administration organiseras i dels stöd till resultatstyrning och dels stöd till nämnd och förvaltning.

Det resultatriktade arbetet stärks och utvecklas genom att en enhet till stöd för resultatstyrning bildas. I enheten för stöd till resultatstyrning samlas funktionerna ekonomichef, ekonomer/controllers, verksamhetsplanerare, 0,5 verksamhetscontroller samt upphandlare.

Chefen för stöd till nämnd och förvaltning får ett särskilt uppdrag att identifiera, effektivisera och strukturera samtliga ingående processer.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Administrationns andel av de totala kostnaderna (alla nämnder)	4 %	minska	År
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)	2 st	öka	År
Hyreskostnadens andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi (SDN förskola)	20 %	minska	År

Verksamhetsplan 2010

S:t Eriksgatan 47 A
 Telefon 08-50803000
 kungsholmen@kungsholmen.stockholm.se

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi (SDN äldreomsorg)	3 %	minska	År

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka för ett effektivt och flexibelt lokalutnyttjande för de pedagogiska verksamheterna	2008-01-01	2010-12-31

Bilagor

- 1. Aktivitetsplan
- 2. Blankettbilagor
- 3. Internpriser
- 4. Risk och väsentlighet indikatorer 2010
- 5. Risk och väsentlighet nämndens väsentliga processer
- 6. Internkontrollplan
- 7. RBS-resultat
- 8. Jämställdhets- och mångfaldsplan 2010-2012